

Voorbehoud van vruchtgebruik opnieuw mogelijk via 'kaasroute'

Op 12 juni 2018 vernietigde de Raad van State het omstreden standpunt van de Vlaamse Belastingdienst inzake de schenking met voorbehoud van vruchtgebruik voor een buitenlandse notaris. Waarover gaat dit arrest juist? En wat zijn de concrete gevolgen ervan?

De schenking met voorbehoud van vruchtgebruik is een veelgebruikte techniek bij successieplanningen. U schenkt bijvoorbeeld uw effectenportefeuille aan uw kinderen, maar u behoudt het vruchtgebruik waardoor u de portefeuille mag blijven beheren en kan beschikken over de inkomsten (interesten en dividenden). U mag echter niet beschikken over het kapitaal.

Buitenlandse notariële akte

Als u zich bij een schenking het vruchtgebruik wil voorbehouden, is een notariële akte verplicht. Voor onroerende goederen, zoals een effectenportefeuille, hoeft dit echter niet noodzakelijk een Belgische notariële akte te zijn. Elke schenking die plaatsvindt voor een Belgische notaris wordt verplicht geregistreerd, waardoor er automatisch schenkbelasting verschuldigd is. Wie in het Vlaams gewest woont betaalt dus, naast notariskosten, schenkbelasting van 3% (in rechte lijn of tussen partners) of 7% (tussen alle anderen). Daarom werd in het verleden regelmatig gebruik gemaakt van de zogenaamde 'kaasroute', waarbij de schenking met voorbehoud van vruchtgebruik van geldbeleggingen, effecten of delen van een maatschap plaatsvond voor een buitenlandse (Nederlandse of Zwitserse) notaris. Op die manier had men het voor-

deel van een notariële akte, maar was er geen schenk- of erfbelasting verschuldigd indien de schenker nog drie jaar in leven bleef (zeven jaar bij een familiebedrijf).

Standpunt Vlabel

Vanaf 1 juni 2016 sloot de Vlaamse belastingdienst ('Vlabel') de kaasroute af. In een gewijzigd standpunt werd toen bepaald dat er op een schenking met voorbehoud van vruchtgebruik vanaf deze datum altijd erfbelasting verschuldigd zou zijn als er geen registratie gebeurde. Vanaf 1 juni 2017 werd dit standpunt uitgebreid naar de schenking van deelbewijzen van een burgerlijke maatschap. Het was met andere woorden niet zinvol meer om zich voor een schenking met voorbehoud van vruchtgebruik tot een buitenlandse notaris te wenden, aangezien men de akte nadien toch moest laten registreren in België om aan de (veelal hogere) erfbelasting te ontsnappen.

Vernietiging door de Raad van State

Dit standpunt stuitte op zeer veel kritiek en er werd een vernietigingsberoep ingesteld bij de Raad van State. In een arrest van 12 juni 2018 vernietigde de Raad van State het omstreden standpunt, waardoor schenkingen met voorbehoud van vruchtgebruik van geldbeleggingen, effecten of delen van een maatschap opnieuw mogelijk zijn voor een buitenlandse notaris zonder betaling van schenkbelasting. Er moet evenmin erfbelasting betaald worden, op voorwaarde dat de schenker na de akte de risicotermijn van drie of zeven jaar overleeft.

Conclusie

Voorlopig kan u dus opnieuw schenken met voorbehoud van vruchtgebruik via de kaasroute. Vlabel gaf reeds te kennen zich naar het arrest te zullen schikken. Het valt af te wachten hoe de Vlaamse wetgever zal reageren op dit arrest. Mogelijks wordt de Vlaamse wetgeving gewijzigd om deze rechtspraak buiten spel te zetten.

Bijkomende gevolgen: gesplitste aankoop

De vernietiging van het ganse standpunt van Vlabel heeft ook gevolgen voor een andere populaire techniek: de gesplitste aankoop van onroerend goed. U koopt bijvoorbeeld samen met uw kind een onroerend goed, waarbij u het vruchtgebruik koopt en uw kind de blote eigendom. Om de blote eigendom te kunnen aankopen, moet uw kind over voldoende eigen middelen beschikken. In de praktijk komt het vaak voor dat de ouder hiertoe op voorhand de nodige gelden schenkt aan zijn kind. Op het ogenblik dat de ouder overlijdt, verkrijgt het kind de volle eigendom van het onroerend goed. Volgens het standpunt van Vlabel was deze verkrijging na overlijden onderworpen aan erfbelasting, tenzij de voorafgaande schenking geregistreerd werd (en dus onderworpen werd aan de schenkbelasting van 3 of 7%). Het recente arrest van de Raad van State dat het ganse standpunt van Vlabel vernietigt, heeft tot gevolg dat een voorafgaande schenking door de vruchtgebruiker aan de blote eigenaar volstaat. Of deze schenking al dan niet werd geregistreerd, is in het Vlaams Gewest niet meer van belang.

Disclaimer: de bovenstaande informatie is gebaseerd op bronnen die betrouwbaar worden geacht, zonder dat de juistheid ervan gegarandeerd kan worden. Dierickx Leys Private Bank is niet verantwoordelijk voor eventuele fouten of onvolledigheden in de verstrekte informatie.

Verantwoordelijke uitgever: Werner Wuyts

Opmaak: JEdesign.be

Kasteelplein Street Journal en DL Flash!
kan u terugvinden op onze website
dierickxleys.be onder de rubriek
Nieuws/Magazine en nieuwsbrief.

'DL Flash!' is een maandelijks uitgave van Dierickx, Leys & Cie, Effectenbank NV, Kasteelpleinstraat 44-46, BE-2000 Antwerpen tel: +32 (0)3 241 09 99. Opgevoerd door Werner Wuyts. Overname uit deze publicatie is toegelaten mits bronvermelding. De beleggingsinstrumenten vermeld in deze publicatie zijn niet geschikt voor alle beleggers. Er dient rekening gehouden te worden met de doelstellingen, financiële draagkracht, kennis, ervaring en risicokenmerken van de belegger. De Bank verstrekt langs deze weg geen persoonlijk beleggingsadvies. Meer informatie over de selectie en beoordelingsmethodes van hoger vermelde effecten en de onafhankelijkheid van het onderzoek ervan vindt u op dierickxleys.be in de rubriek beleggingsadvies. De vermelde historische resultaten en prognoses zijn geen betrouwbare indicator voor toekomstige resultaten. De vermelde opinies kunnen in de toekomst wijzigen. De bedragen in vreemde valuta kunnen onderhevig zijn aan fluctuaties.